

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานมีพวกเขามาถามปัญหา เขาบอกว่า “เขาเกิดมานี้ เขาเกิดมาแล้วไม่สมความปรารถนา” คือว่าเขาเกิดมาแล้วไม่สม คือว่าเขาเป็นกระเทยไง เขาไม่ได้สมความปรารถนาของเขาว่า แล้วมันทุกข์ยากนะ เป็นเพราะอะไร? ว่าผัสสผัสผัสสกรรมใหม่? ท้าวไปเขาว่าผัสสผัสผัสสกรรม

เราบอกว่า “ผัสสผัสผัสสกรรมก็มีส่วนนะ สัตว์ข้อที่ ๓ นี้ กามะ สุมิจฺฉาจาร มันทำลายน้ำใจกัน” ทำลายน้ำใจนะ ถ้าลูกไปมีความผิดพลาดไป พ่อแม่จะเสียใจมาก คำว่า “เสียใจ” มันทำร้ายน้ำใจอย่างนั้น มันมีกรรมมาก

แต่! แต่มันก็ไม่ให้ผลเท่ากับแรงปรารถนาของแต่ละบุคคล แรงปรารถนาของแต่ละบุคคลต้องการเกิดเป็นอะไร อันนั้นต่างหากที่มันจะเกิดเป็นอันนั้น แรงปรารถนาตัวนั้นนะ ตัวความปรารถนา คืออย่างหลวงปู่มนฺติ หลวงปู่มนฺตฺสฺนฺโตปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า แล้วก็สร้างสมพุทธานุภาพตลอด แต่สุดท้ายแล้วมากลับ นี่แรงปรารถนาอยากเป็นอะไรแล้วมันตั้งใจเจตนาแล้วทำไป

อันนี้ก็เหมือนกัน แรงปรารถนาของเราเราพอใจสิ่งนั้น แรงปรารถนาของเราเป็นไป ถ้าพูดถึงถ้าผัสสผัสผัสสกรรมแล้วเป็นกระเทยหมดนะ เป็นทั่วประเทศไทยเลยนะ เพราะหาที่ว่าไม่ผัสสผัสผัสสกรรมมันจะหาน้อยมากเลย

ผัสสผัสผัสสกรรมมันก็เป็นสภาวะแบบนั้น แต่มันเป็นไป มันให้กรรมเหมือนกัน แต่ไม่ถึงกับทำให้ว่าเป็นแบบนั้น เพราะการกระทำ กรรมนี้มันมีกรรมดีกรรมชั่ว ทำดีก็มี ทำชั่วก็มี ทำดีผลดีมันก็ให้ผลคุณงามความดี การผัสสผัสผัสสกรรมมันก็มีอยู่ถ้าพูดถึงอย่างนั้น แต่เขาก็ทำคุณงามความดีอย่างอื่นของเขาก็มี คุณงามความดีอย่างอื่นไม่สามารถรองรับได้หรอก

ดูอย่างในพระไตรปิฎกสิว่า คนฟังอย่างนี้แล้วมันจะภูมิใจนะ ว่าชาวพุทธพูดถึงทำความผิดแล้วไม่ค่อยตกนรกเพราะอะไร? เพราะว่ามันมีเรื่อรองรับไง เขาบอกว่ามันเหมือนกับเรื่อรองรับ ถ้าพูดถึงศาสนาต่างๆ เขาไม่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เขาไม่มีเรื่อไง เวลาหินจมน้ำ มันจมน้ำไปเลย แต่เวลาหินของเรามันจะจมน้ำไป มันมีเรื่อรองรับ เรื่อรองรับเพราะอะไร?

เพราะพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่แก้วสารพัดนึก เพราะเราสร้างคุณงามความดี สิ่งเป็นคุณงามความดีบ้างมันรองรับสิ่งนั้นไว้บ้าง แต่มันก็ให้ผลถ้ามันทำมากเกินไปมันก็ไม่ได้ มันก็ให้ผลของมันไป

ศาสนาพุทธมันมีเหตุมีผลอย่างไร? เหตุผล เห็นไหม ในศาสนาต่างๆ ไม่มีพระสงฆ์ พระสงฆ์นี่เนือนาบุญของโลก ถ้ามีพระสงฆ์ ได้การทำบุญกุศลขึ้นมา เราจะเป็นบุญกุศลขึ้นมา นี่บุญกุศล นี่เรื่อรองรับ จะมีเรื่อรองรับ มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเวลาฟังธรรม เห็นไหม เวลาฟังธรรม ธรรมมันจะเข้าไปแก้ไขแรงปรารถนาอันนั้น

แต่แรงปรารถนาในเกิดเพศตรงข้าม มันเป็นแรงปรารถนาอันนั้น แต่เวลาเกิดแล้วมันทุกข์ มันไม่สมความปรารถนา อยากจะพ้นจากทุกข์ไม่ให้เป็นไป มันก็ต้องมาแก้ตรงนี้ แก้ตรงแรงปรารถนา แต่มันระยะถึงใจ ถึงที่มันเป็นไป ใจมันเป็นไปก่อน ใจมันปรารถนาแล้วอยากเป็นไป

แต่เวลาเกิดขึ้นมาเป็นภพเป็นชาติ ดูอย่างพระอานนท์ เห็นไหม พระอานนท์นี่เป็นผู้หญิงมาก่อน แต่ปรารถนาเป็นผู้ชาย ๕๐๐ ชาติถึงจะเป็นผู้ชาย ในระหว่าง ๕๐๐ ชาตินี้เราต้องเปลี่ยนแปลงสภาพไป มันเปลี่ยนแปลงสภาพไปเรื่อย จิตใจมันไปก่อน แรงปรารถนามันพุ่งไปก่อน แต่ร่างกายมันเปลี่ยนไปเรื่อยๆ แล้วผู้หญิงก็อยากเป็นผู้ชาย ผู้ชายก็อยากเป็นผู้หญิง มันมีแรงปรารถนาอย่างนั้น

เราถึงบอก “มันอยู่ที่แรงปรารถนา เจตนาสำคัญมาก” เราเจตนาทำคุณงามความดี เราจะมีคุณงามความดี เราสร้างสมคุณงามความดีนะ มีความปรารถนา มีเจตนาแล้วทำไปได้ ถ้าไม่มีแรงปรารถนา เห็นไหม ไม่มีबारมี ๑๐ ทศ อธิษฐานबारมี ตั้งเป้าหมายแล้วให้ถึงเป้าหมาย ยิ่งเป้าหมายของเรามันเป้าหมายแค่นี้เอง เป้าหมายแค่เปลี่ยนเพศ แต่มันก็เข้าไปแรงปรารถนาขับเคลื่อนไป

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งเป้าหมายให้เราพ้นจากทุกข์ เห็นไหม ในศาสนาอื่นสอนมากมายขนาดนั้น มากมายคือว่าให้เห็นผลของทุกข์ให้ เห็นผลของทุกข์แล้วพยายามกำจัด

ทุกข์ของเราให้ได้ ถ้ากำจัดทุกข์ของเราได้ มันจะมีความสุขในตัวของเราเอง ในตัวของเราจะมีความสุขมาก

ความสุขที่เราแสวงหากัน เห็นใหม่ เวลาหยุดพักหยุดนะ หยุดราชการหลายวัน ไปพักผ่อน ไปเที่ยวไปอะไรกันนี้ ไปเที่ยวไปเพื่อจะให้สมความปรารถนา สมความปรารถนามันกระเพื่อมไป มันเป็นเรื่องอาการของเงา คนหาความสุขอย่างนั้นก็จะมีความสุขอย่างนั้น

ความสุขคือว่ามันความสุขอมทุกข์ใจ ทั้งเสียเงินเสียทอง ทั้งเสียเวลา ทั้งเสียทุกอย่างนะ แต่ทำบุญกุศลนั้นมันเป็นอีกส่วนหนึ่ง ถ้าว่าทำเป็นกตัญญูกตเวทินั้นเป็นอีกส่วนหนึ่ง ในสงกรานต์นั้นบุญกุศล

แต่เวลาขับเคลื่อนไป บุญกุศลมันก็มี ประเพณีวัฒนธรรมสอนคนให้เข้าถึงหลักของธรรม หลักของธรรมนี้เกิด เห็นใหม่ มีธรรมะขึ้นมาก่อนถึงมีประเพณีวัฒนธรรมเพื่อเป็นทางเข้าหาธรรมอันนั้น ถ้าเราเข้าหาธรรมอันนั้น ถ้าพูดถึงความสุขอันอย่างยิ่ง ใครจะมีความสุขเท่ากับพระอรหันต์แล้วพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์กร เห็นใหม่ นี่สโมสรสันนิบาต

สโมสรสันนิบาตของเราก็มีแต่ความครึกครื้นรื่นเริง สโมสรสันนิบาตของท่านมีแต่นั่งสงบอยู่เพราะอะไร? เพราะใจมันสงบ ใจมันนิ่ง ใจมันมีความสุขในหัวใจอยู่แล้ว องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังประทานโอวาทปาติโมกข์ เห็นใหม่ ไม่ทำความผิดพลาดต่างๆ ทำแต่คุณงามความดี แล้วทำจิตใจให้ผ่องใส ให้ผ่องใสนะ มีแต่ทำดีให้ใจขึ้นมา เพราะใจมันเป็นตัวทุกข์ตัวสุข

อันนี้ก็เหมือนกัน ตัวใจตัวแรงปรารถนา ตัวพาเกิดก่อน มันขับเคลื่อนไปก่อน พอมันขับเคลื่อนไปก่อน มันไปก่อน มันเป็นปรารถนาไป มันเป็นจรตนิสัยเป็นความคิด ถึงว่าใจเป็นนายกายเป็นบ่าว ใจนี้เป็นนายแล้วกายนี้เป็นบ่าว จนถึงที่สุดไป แล้วมันถึงที่สุดไปแล้ว ถ้าไปถึงจุดตรงนั้นแล้วมันไม่พอใจ มันก็ปรารถนากลับมาอีก มันก็เวียนไปเวียนมา

โลกนี้มันหมุนเวียน วัฏวนมันเวียนไปตามสภาพของมันอยู่ตามสภาพแบบนั้น แล้วก็เวียนไปเป็นอนิจจัง สรรพสิ่งเป็นแบบนี้ นี่คือสภาวะสังขธรรม สังขธรรมความจริงมันเป็นแบบนี้ แล้วเราก็มีความสุขความสุขอยู่ในสภาวะแบบนี้เพราะเคลื่อนไป เพราะเรามีจิต

เรามีจิต เห็นใหม่ จิตขึ้นมา ตัวใจตัวพาเกิด ตัวพาเกิดมันตัวขับเคลื่อนไปในสภาวะของโลก เขา เวียนไปตามสภาวะ โลกของเขา แล้วเป็นสภาวะแบบนั้น แล้วก็หลง ไม่รู้เรื่องเลยนะ เป็นเพราะแบบนั้นใช่ไหม? เป็นเพราะเรา เป็นเพราะๆ เพราะอะไร?

เป็นเพราะว่าเราศึกษาข้างนอก เราไม่ศึกษาเรื่องหัวใจของเรา ถ้าเราศึกษาเรื่องหัวใจของเรา จะไม่เป็นเพราะสิ่งนั้นๆ เลย เป็นเพราะใจของเรา เป็นเพราะแรงขับเคลื่อนของเรา เป็นเพราะว่าเรา ตื่นเงา ตื่นความคิดของเรา เห็น ใหม่ คิดดี-คิดชั่ว ถ้าคิดดี เห็นใหม่ ทำคุณงามความดี คิดชั่วมันคิดว่าดี คิดชั่วนะ แต่มันไม่เข้าใจว่าดี ถึงต้องมีศีล

มีทาน มีศีล มีภาวนา ทานอันนี้เพื่อจะมาวัดความเห็นของตัว เราคิดถูกต้องไหม? เราทำผิดถูกต้องไหม? ผิดศีลไหม? ถ้าผิดศีลนะมันผิดหมดเลย นี่ถ้ามีศีล เพราะศีลมันทำให้เป็นไป แล้วแรงปรารถนาก็ขับเคลื่อนไปกับศีลนั้น ถ้ามันถูกรวมถูกความถูกต้อง แรงปรารถนามันต้องมีขึ้นมา มันต้องมีคันเร่ง

มันถึงมีความเพียร ใจ เวลาเราเดินจงกรมภาวนากัน คนจะแปลกนะ คนเดินจงกรมทั้งวันทั้งคืน คนว่าเดินได้อย่างไร เราทำความเพียร เราทำอย่างนั้น ได้ไหม? เดินจงกรมทั้งวันทั้งคืน ๗ วัน ๗ คืนเดินได้อยู่อย่างนั้นเพราะอะไร? เพราะมันมีงานทำ

สิ่งที่มีงานทำคือใจมันใคร่ครวญ มันพลิกแพลง มันเปลี่ยนแปลง มันจับอาการของใจขึ้นมา ความคิดนี้ มันจับความคิดแล้วแยกความคิดออกไป มันเป็นขั้นเป็นตอน เห็นใหม่ ความคิดนี้เกิดมาได้เพราะเหตุใด? เห็นเหตุเกิด

เหมือนกับนักวิทยาศาสตร์เลย มันสาวขึ้นไป มันจะสนุกมากนะ อ้อ...เหตุเกิดๆ เพราะแบบนั้น เกิดเพราะว่ามันมีเชื้อใจ เชื้อมันคือกิเลสตัณหา กิเลสตัณหามันย้อนกลับเข้าไป กิเลสตัณหาคือความไม่เข้าใจ คืออวิชชา อวิชชาคือความหลง รู้แล้วพลาดไปเลย พอรู้แล้วก็ยึดเลย พอยึดเลยมันก็หลงแล้ว หลงออกมาเป็นขั้นๆ ขั้นมันเป็นสัญญา เป็นสังขาร เป็นความปรุงความแต่ง

นี่มันก็แยกเข้าแยกกลับ ย้อนกลับๆ พอย้อนกลับ นั่นนะมันถึงเดินจงกรมได้ทั้งวันทั้งคืน ใจมันถึงภาวนาได้ตลอดวันตลอดคืนเพราะอะไร? เพราะปัญญามันใคร่ครวญ มันแยกมันออก มันมีงานทำ งานมหาศาล งานอันนี้มันงานเกิดจากการภาวนามยปัญญา ถ้าเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา งานมันจะเกิดขึ้นมา มันจะเห็นสภาวะงานของมัน แล้วงานมันจะถูกต้องไปๆ มันจะตัดทุกอย่างเลย

เวลาเห็นใจ เห็นใหม่ เห็นใจเห็นความคิดของตัว เห็นแรงปรารถนาของตัว ถ้าปรารถนา ถูกต้อง เป้าหมายของเราปรารถนาเพื่อจะพ้นจากทุกข์ เห็นใหม่ เราก็ก้าวเดินไปพ้นจากทุกข์ อันนี้ มันปรารถนาแค่เพศ ปรารถนาแค่ส่วนนอก แล้วมันก็เป็นไปตามอำนาจของวาสนา นี่ใจมัน มหัศจรรย์ขนาดนั้น

มหัศจรรย์ถึงว่าข้ามเคลือบแปรสภาพว่าเปลี่ยนเพศเปลี่ยนแปลงได้ แต่เปลี่ยนแปลงไปใน วัฏฏะ แต่เราก็ทุกข์ไปในวัฏฏะ ต้องเปลี่ยนไปแต่ละภพแต่ละชาติไป ๕๐๐ ชาติจะสมความ ปรารถนาจากหญิงและชายเปลี่ยนไป เพราะในพระไตรปิฎกว่าไว้แล้ว พระอรหันต์เป็นผู้หญิงมา ก่อน ปรารถนาเปลี่ยนเป็นผู้ชายนี้ ๕๐๐ ชาติ อย่างนี้ทุกข์ไป ๕๐๐ ชาติกว่าจะเปลี่ยนไปสมความ ปรารถนา เปลี่ยนความสมปรารถนาในความปรารถนาของตัว แต่ไม่สมความสุขของตัวเพราะ อะไร?

เพราะเพศหญิงเพศชายมันก็มีทุกข์เหมือนกัน เวลาถึงที่สุดแล้ว เห็นใหม่ พระอรหันต์ไม่มี หญิงไม่มีชาย เห็นใหม่ สมามีไม่มีหญิงไม่มีชาย จิตของผู้หญิงเป็นสมาธิก็เป็นสมาธิ จิตของผู้ชาย เป็นสมาธิก็เป็นสมาธิ พ้นจากทุกข์แล้วเป็นพระอรหันต์เหมือนกันก็ไม่มีหญิงไม่มีชาย เพราะไม่ใช่ สัตว์ ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา

ถ้าเป็นสัตว์ เป็นตัวตน เป็นบุคคล เป็นเราเป็นเขานี้เป็นเพราะอาการของใจ เป็นเพราะ ความคิด แล้วตื่นเงา นี้แรงปรารถนาจากเงา ถ้าแรงปรารถนาจากสัจธรรมขึ้นมา มันจะย้อนกลับเข้ามา จากภายใน ย้อนกลับเข้าไปแล้วจับสิ่งนั้นย้อนกลับๆ เข้าไป

นั่นเป็นภวานาทวนกระแส ทวนกระแสของโลก นี่ทวนกระแสเข้าไป ถึงที่สุดแล้วแรง ปรารถนาเกิดจากความดำริของใจ เกิดจากความดำริ เกิดจากความคิด แล้วไปแก้ไขความคิดอันนั้น จบสิ้นกระบวนการแล้วมีความสุข

อยู่ที่ไหน? อยู่ที่ในหัวใจของเราแน่ละ อยู่ที่เรากุญแจนี้แน่ละ แต่ทำๆ ยากมากนะ เวลา คัดแปลงตน เวลาบังคับตนนี้บังคับแสนยากเลย อยากแล้วไม่ให้มันกินนี่ก็แสนยาก แต่ถ้าอยาก ไม่ให้มันกิน อยากแล้วไม่ให้มันสมความปรารถนา ไม่ให้มันเสพตามประสา มันจะคัดแปลง ตน

นี่คือการชนะกิเลสชนะแบบนั้นไง ถ้าอยากแล้วปรารถนามันไป เว้นไว้แต่ เห็นใหม่ อยากที่เป็นผล อยากในมรรคนี้ อยากสร้างเหตุ อยากภาวนา อยากพ้นทุกข์ ความอยากอันนี้เป็นมรรค สิ่งที่ยากแล้วมันให้ผลเป็นทุกข์นั้น อยากไม่สมความปรารถนา

แต่อยากในการพ้นจากทุกข์มันก็ให้เป็นทุกข์ มันก็ทุกข์เหมือนกันเพราะวิปัสสนานี้มันต้องทุกข์ ทำความทุกข์ ทุกข์เพื่อจะผ่อนคลาย เพื่อจะชำระสิ่งนี้ อันนั้นเป็นผลไง ผลที่ว่าผลที่มันจะชำระใจของเรา เป็นปัจจัยตั้งนะ รู้จำเพาะใจของเรา

ถ้าใจของเราวิปัสสนา เราทำคุณงามความดี ความเพียรนี้ แล้วมันปล่อยวาง มันสบายใจขึ้นมา มันถูกต้องขึ้นมา มันจะเบา มันจะเป็นไปข้างหน้า ถ้ามันไม่ถูกต้องขึ้นมา มันจะไม่เบาแล้ว มันจะไม่เป็นไป

สิ่งที่ไม่เป็นไปไม่สมความปรารถนา อันนั้นเป็นสิ่งที่ว่าเป็นความปรารถนาในโลก ความปรารถนาของโลกเขา โลกเขาเป็นอย่างนั้น ถ้าความปรารถนาของมรรคมันจะเข้ามาหลักความจริงแล้วจะถึงที่สุดได้ เอวัง